

ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах діяльності будівельних підприємств практика обліку не завжди відповідає вимогам внутрішніх користувачів. Актуальність теми полягає в тому, що обрані підприємством методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції відіграють важливу роль у здійсненні обліку витрат будівництва в цілому. Метод обліку витрат залежить від організації будівельного процесу, технологічних особливостей в будівництві та виду будівельно-монтажних робіт (БМР).

Порядок формування собівартості продукції будівництва в Україні здійснюється у відповідності до П(С)БО 18 «Будівельні контракти» [1] та Методичних рекомендацій з формування собівартості будівельно-монтажних робіт [2].

Згідно [2], собівартість будівельно-монтажних робіт – це виробничі витрати будівельної організації, пов'язані з виконанням будівельно-монтажних робіт. Собівартість БМР підрядної будівельної організації, яка на умовах договорів субпідряду залучає субпідрядників до виконання будівельно-монтажних робіт, передбачених договором підряду, та відповідає перед замовником за результати їх роботи, складається з виробничих витрат відокремлених виробничих підрозділів (структурних одиниць), які здійснюють БМР, та вартості робіт, виконаних за договорами субпідряду.

Собівартість будівельно-монтажних робіт відокремленого виробничого підрозділу (структурної одиниці) будівельної організації складається з виробничих витрат цього підрозділу, пов'язаних з виконанням будівельно-монтажних робіт, а також з витрат на утримання апарату управління виробництвом цього підрозділу.

Формування собівартості будівельно-монтажних робіт здійснюють за такими статтями калькуляції:

1. Прямі матеріальні витрати.
2. Прямі витрати на оплату праці.
3. Відрахування на соціальні заходи.
4. Експлуатація будівельних машин та механізмів.
5. Інші прямі витрати.
6. Загальновиробничі витрати.

До статті «Загальновиробничі витрати» включаються: витрати на управління та обслуговування будівельного виробництва; витрати на організацію робіт на будівельних майданчиках і вдосконалення технології; витрати на здійснення заходів з охорони праці на будівельних майданчиках; інші загальновиробничі витрати.

Базою розподілу загальновиробничих витрат у будівництві можуть бути: сума усіх прямих витрат на виконання будівельно-монтажних робіт; сума прямих витрат на оплату праці на виконання будівельно-монтажних робіт; трудозатрати на виконання будівельно-монтажних робіт (нормативні або фактичні); відпрацьований на будівництві об'єкта будівельними машинами і механізмами час тощо. При виборі бази для розподілу загальновиробничих витрат будівництва доцільно використовувати такий показник, який би максимально точно забезпечив віднесення таких витрат на відповідні об'єкти калькулювання.

У будівництві застосовують наступні методи обліку витрат:

1. Нормативний метод.
2. Метод за замовленням.
3. Попередільний метод.

Нормативний метод обліку витрат припускає попереднє визначення нормативних витрат шляхом суми витрат за поточними нормами, величини відхилень від норм і величини зміни норм. Цей метод характеризується тим, що на підприємстві за кожним видом виробу складається попередня нормативна калькуляція, тобто калькуляція собівартості, обчислена за діючими на початок місяця нормами видатку матеріалів і трудових витрат, яка використовується для визначення фактичної собівартості продукції, оцінка браку в проведенні й розмірів незавершеного проведення.

Об'єктом обліку, при застосуванні методу за замовленням, є окреме виробниче замовлення на яке відкривається договір. До договору додається кошторис витрат, за яким визначається ціна замовлення. У бухгалтерському обліку собівартість замовлення формується в кінці місяця шляхом розподілу загальновиробничих витрат між замовленнями.

Згідно попередільному методу об'єктом обліку витрат є продукт чи група продуктів технологічного процесу. Після кожного процесу отримують напівфабрикат. При калькулюванні собівартості застосовують еквівалент кількості зразків – вона визначається добутком кількості оброблених виробів на відсоток їх готовності [3].

Отже, достовірність визначення собівартості будівельно-монтажних робіт залежить від: правильно обраного методу обліку виробничих витрат будівельних підприємств; належного поділу загальновиробничих витрат на постійні та змінні; оптимальної бази розподілу загальновиробничих витрат.

Список літератури:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: наказ МФУ від 18.05.01 № 87.
2. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт (нова редакція). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dtkk.com.ua/show/2cid08543.html>.
3. Пирець Н. М., Черненко Т. С. Методи визначення собівартості продукції підприємств будівельної галузі в системі управлінського обліку. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://espros_2013_71_26%20\(4\).pdf](http://espros_2013_71_26%20(4).pdf).